

Greenport Westland-Oostland

Greenport

- **3B-gemeenten:**
Berkel en Rodenrijs, Bergschenhoek, Bleiswijk
(vanaf 1 januari 2007: gemeente Lansingerland)
- **Leidschendam-Voorburg**
- **Midden-Delfland**
- **Nieuwerkerk aan den IJssel**
- **Pijnacker-Nootdorp**
- **Waddinxveen**
- **Westland**
- **Zevenhuizen-Moerkapelle**

Samen werken aan unieke kansen voor een uniek cluster

Position Paper

Greenport Westland-Oostland

2006

Informatie Greenport Westland-Oostland

Gemeente Pijnacker-Nootdorp Afdeling Communicatie

Mw. M. Volker
Postbus 1
2640 AA Pijnacker
telefoon +31 15 3626701

Gemeente Westland Afdeling Communicatie

Mw. C. van der Meer
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
telefoon +31 174 673304

Juni 2006

Westland Oostland

Inhoudsopgave

1

Inleiding

1

1	Inleiding	1
2	Profiel	2
3	Missie	3
4	Ruimte	5
5	Fysieke bereikbaarheid	8
6	Ligging ten opzichte van de mainports	10
7	Kennis, innovatie en onderwijs	11
8	Imago	12

Het grootste glastuinbouwgebied in Nederland bevindt zich in de gemeenten die liggen op de as die loopt van het Westland via het Oostland met een uitloper naar de Zuidplaspolder; de Greenport Westland-Oostland. Deze Greenport levert een aanzienlijke bijdrage aan de regionale en (inter)nationale economie.

Wij, de gemeenten die behoren tot de Greenport Westland-Oostland, nemen onze verantwoordelijkheid en maken ons sterk voor onze glastuinbouwcluster. Onze ambities ten aanzien van het glastuinbouwcluster in de Greenport Westland-Oostland, hebben we verwoord in de Position Paper 'Samen werken aan unieke kansen voor een uniek cluster'.

Mede-overheden, bedrijfsleven en andere partijen nodigen we uit om samen met ons, als 'partners in glas' te werken aan een verdere ontwikkeling van de glastuinbouwcluster in de Greenport Westland-Oostland.

De Greenport Westland-Oostland is het grootste glastuinbouwgebied ter wereld, met circa 4.500 hectare netto teeltruimte in de gemeenten:

- **3B-gemeenten:** Berkel en Rodenrijs, Bergschenhoek, Bleiswijk (vanaf 1 januari 2007: gemeente Lansingerland)
- **Leidschendam-Voorburg**
- **Midden-Delfland**
- **Nieuwerkerk aan den IJssel**
- **Pijnacker-Nootdorp**
- **Waddinxveen**
- **Westland**
- **Zevenhuizen-Moerkapelle**

Met circa de helft van het totale landelijke glastuinbouwareaal levert de Greenport Westland-Oostland een aanzienlijke bijdrage aan de internationale handelspositie en de werkgelegenheid in Nederland. We blinken uit in de combinatie van veredeling, productie, (internationale) handel, distributie en logistiek op en rondom de veilingen, marketing, innovatie- en ondernemerskracht. Verder maken we gebruik van synergievoordelen met onze randstedelijke omgeving, zoals het hoge kennisniveau, het bieden van werkgelegenheid, de nabijheid van de Mainports Schiphol en Rotterdam en de optimale grondeigenschappen. Onze bestuurlijke slagkracht is invloedrijk, doordat we gezamenlijk 'ja' zeggen tegen de glastuinbouwsector als economische pijler.

Onze kengetallen

Areaal glas	4.500 ha
Aantal bedrijven	2.371
Gemiddelde oppervlakte van een kas	circa 1,90 ha (teeltruimte)
Arbeidsplaatsen primaire sector	30.000
Totaal aantal arbeidsplaatsen	50.000
Totale bruto toegevoegde waarde	€ 2 miljard
Export van de tuinbouwproductie	75%

De Greenport Westland-Oostland haakt aan bij de Nota Ruimte 'Ruimte maken, ruimte delen', waarin een optimaal en kwalitatief gebruik van de schaarse ruimte in Nederland centraal staat. Daarbij focust de Greenport Westland-Oostland – gelegen in het economisch hart van Nederland – op de kansen die de glastuinbouwsector krijgt én verdient.

Wij nemen het initiatief en werken pro-actief aan de belangrijkste aspecten van de Greenport met als doel een stevige economische impuls te genereren op regionaal, nationaal en internationaal niveau. We mobiliseren mede-overheden, het bedrijfsleven en andere partijen om krachten te bundelen en in de volle breedte te werken aan de versterking van de glastuinbouwsector in de Greenport westland-Oostland. Daarom zetten wij de volgende kansrijke onderwerpen op de agenda:

- Herstructurering
- Nieuwe glasgebieden
- Agrogerelateerde bedrijvigheid
- Fysieke bereikbaarheid
- Ligging ten opzichte van Mainports
- Kennis, innovatie en onderwijs
- Imago

3.1 Partners

Wij, de Greenport-gemeenten, zien onszelf als de dragers van onze plannen. Wel zoeken we nadrukkelijk de samenwerking met onze partners:

- De rijksoverheid, die het ruimtelijk beleid voor de komende decennia heeft vastgesteld in de Nota Ruimte en die in deze nota kiest voor de Greenports.
- De provincie Zuid-Holland, die als regisseur bij de uitwerking van de Nota Ruimte ruimtelijke verantwoordelijkheid draagt en eventueel aanvullende glaslocaties planologisch aanwijst.
- De stadsregio's Haaglanden en Rotterdam, die op grond van wetgeving de regionale vervoersautoriteit zijn en als het gaat om de ruimtelijke inrichting van het gebied een vaststellende rol hebben richting gemeenten.
- Het bedrijfsleven, die als motor van de economie marktkansen daadwerkelijk oppakt en daarmee de Greenport versterkt.
- Kennisinstanties, die de innovatie op een hoger plan kan brengen en kan zorgen voor de aansluiting van vraag en aanbod tussen het onderwijs en het bedrijfsleven.

4

Ruimte

5

3.2 Aanpak

Ontplooiingsmogelijkheden faciliteren

Samen met onze partners werken we concrete ontplooiingsmogelijkheden uit en faciliteren we bedrijven die ontplooiingskansen oppakken. Op het niveau van de Greenport Westland-Oostland formuleren we gericht beleid, waarop de betrokken gemeenten hun kaders kunnen afstemmen.

Proces initiëren en regisseren

Als collectief nemen we tal van initiatieven om de glastuinbouwsector verder te ontwikkelen. Daarbij treden we op als gezaghebbende gesprekspartner voor onze partners en vragen ook hen verantwoordelijkheid te nemen. Zo stimuleren we het proces om gezamenlijk passend beleid te formuleren en uit te voeren.

Partijen bij elkaar brengen

Een brede, gezamenlijke benadering van de maatschappelijke vraagstukken en de ontwikkeling van de glastuinbouwsector is een 'must'. Daarom organiseren wij overleg tussen bedrijfsleven, mede-overheden en andere partners. Tevens zetten wij onze proactieve aanpak op de agenda bij Greenport Nederland.

Voor de internationale handelspositie van en de werkgelegenheid in Nederland is het belangrijk dat de positie van de glastuinbouwsector in de regio Westland-Oostland behouden blijft en verder versterkt wordt. Om dat te bewerkstelligen is het noodzakelijk dat de kansen die er liggen, opgepakt worden door de Greenport Westland-Oostland, mede-overheden, het bedrijfsleven en andere partijen.

Voor wat betreft het aspect ruimte zijn de opgaven omtrent herstructurering van glasgebieden, het realiseren van voldoende opvanglocaties voor glas en ruimte voor agrogerelateerde bedrijvigheid de belangrijkste:

4.1 Herstructurering

De situatie

Het rijk kiest in de Nota Ruimte voor behoud en versterking van de Greenports. Dit betekent dat tot 2020 naar verwachting ten minste 2500 hectare oude glastuinbouwgebieden in onze regio via de brede benadering geherstructureerd moeten worden naar nieuwe, hoogwaardige, duurzame glastuinbouwgebieden. Herstructurering volgens de brede benadering is noodzakelijk om naast het realiseren van economisch modernere opererende bedrijven ook doelstellingen te behalen op het gebied van ruimte, bereikbaarheid, water, energie, innovatie en milieu.

De aanpak

De brede benadering van deze opgave door alle betrokken partijen is een 'must'. Daarom willen wij overleg organiseren met mede-overheden en het bedrijfsleven om de herstructurering gezamenlijk op innovatieve wijze uit te voeren.

4.2 Agrogerelateerde bedrijvigheid

De situatie

De gebundelde ruimtelijke concentratie van productie, toelevering, vermarkting, logistiek en kennis binnen de Greenport Westland-Oostland biedt de glastuinbouwcluster een unieke positie. De kracht van het glastuinbouwcluster komt voort uit een intensieve samenwerking van alle partners in de cluster. Door deze clustervorming kan de Greenport Westland-Oostland ook voor de lange termijn haar centrumpositie blijven innemen en leidend zijn in ontwikkelingen binnen de glastuinbouwcluster.

De aanpak

Eén van de belangrijkste veranderingen die zich binnen de glastuinbouwcluster voordoet, is een verschuiving van het zwaartepunt in de cluster zelf. De primaire productie is een wat minder grote plaats gaan innemen in de glastuinbouwcluster. Agrogerelateerde bedrijvigheid is belangrijker geworden. Voor de Greenport Westland-Oostland staat behoud

en versterking van de gehele glastuinbouwcluster voorop. De glastuinbouwcluster is gebaat bij optimale ontplooiingskansen voor groei van haar vitale onderdelen. Wij zien de toegevoegde waarde van de nauwe samenhang tussen de uiteenlopende activiteiten binnen de glastuinbouwcluster. Daarom reserveren wij voor agogerelateerde bedrijvigheid ruimte op bedrijventerreinen in de Greenport Westland-Oostland.

4.3 Nieuwe glasegebieden

De situatie

Tot 2020 verdwijnt in onze regio ongeveer 1000 hectare glas. Deze glastuinbouwgebieden worden omgevormd voor functies zoals wonen, werken, recreatie en groen. Het glas dat zal wijken voor deze functies zal elders opgevangen moeten worden. Daarnaast zet de tendens van schaalvergroting binnen de primaire productie door. Schaalvergroting van glastuinbouwbedrijven heeft een (extra) ruimtevraag tot gevolg. Dit geldt eveneens voor de eerder genoemde 2500 hectare te herstructureren glastuinbouw alsmede het saneren van verspreid liggend glas in kwetsbare gebieden.

Kiezen voor behoud en versterking van de Greenport Westland-Oostland betekent daarom óók kiezen voor voldoende opvanglocaties die de ruimtevraag kunnen opvangen in of nabij de Greenport. Daardoor kan de samenhang van de uiteenlopende activiteiten in de glastuinbouwcluster in stand worden gehouden.

De aanpak

Er dienen opvanglocaties aangewezen te worden. Het is in ieder geval belangrijk dat de geplande 280 hectare glastuinbouw in de Zuidplaspolder snel ter beschikking komt. De Greenport Westland-Oostland wil in overleg met het bedrijfsleven en de mede-overheden de exacte vraag naar extra ruimte in kaart brengen. In dit kader houden we op termijn rekening met de opvanglocaties in de zuidwest-as, die door de Raad voor het landelijk gebied als mogelijke locaties worden genoemd. De kaart op pagina 7 illustreert de ontwikkelingsrichting van de Greenport Westland-Oostland.

Ontwikkelingsrichting
Greenport Westland-Oostland

Ontwikkelingsrichting
Greenport

Greenport
Westland-Oostland

Mainport
Rotterdam

Fysieke bereikbaarheid

De situatie

In de glastuinbouwsector is een tijdkritische levering van versproducten evident. Daarom is focus op fysieke bereikbaarheid noodzakelijk voor het behoud en de versterking van de Greenport. Het goederenvervoer in Nederland zal tot 2020 verdubbelen.

Uitbreiding en verbetering van de infrastructuur is dus nodig. Het gaat hierbij om de achterlandverbindingen van de Greenport, verbindingen met de andere Greenports, met de Mainports Schiphol en Rotterdam en de infrastructuur binnen de Greenport Westland-Oostland. Een optimale fysieke bereikbaarheid is van essentieel belang voor behoud en versterking van de internationale concurrentiepositie van de glastuinbouwcluster.

De aanpak

De Greenport Westland-Oostland heeft voor het bereikbaarheidsvraagstuk noodzakelijke infrastructurele maatregelen in de kaart op pagina 9 in beeld gebracht en wil deze voorleggen aan de betrokken partijen.

Projecten

- 1 A4-Noord
- 2 verbinding A13/A16
- 3 N470 (2x2 rijstroken)
- 4 Vellingroute Westland (2x2 rijstroken)
- 5 Oranjetunnel
- 6 verbreding N213
- 7 boog A20/A12
- 8 A12 plusstroken
- 9 Laan van Mathenesse
- 10 Vellingroute Waddinxveen/Bleiswijk
- 11 N209
- 12 Westelijke randweg

Projectenlijst infrastructurele maatregelen

Ligging ten opzichte van Mainports

De situatie

Schiphol vervult met name een belangrijke functie voor sierteelproducten, hoogwaardige groenten en zacht fruit. Tien procent van de import en export van snijbloemen maakt gebruik van de luchthaven. De Rotterdamse haven speelt een grote rol bij de verscheping van hardfruit en grondstoffen. Voor de economische betrekkingen met de retail in het Verenigd Koninkrijk zijn met name de ferryverbindingen van groot belang. Met de Mainport Rotterdam is in de toekomst veel synergie te behalen. Denk aan de levering van CO₂ en restwarmte, de levering van plantaardige grondstoffen voor de farmaceutische industrie en fytotherapeutische toepassingen, de introductie van nieuwe coolboxsystemen voor sierteelt, de fruitterminal en uiteraard het realiseren van relaties tussen glasgebieden. Ook de verdere ontwikkeling van kansrijke logistieke concepten biedt volop mogelijkheden.

De aanpak

De Greenport Westland-Oostland wil samen met de Rotterdamse regio de synergie-mogelijkheden verder uitkristalliseren.

Kennis, innovatie en onderwijs

De situatie

De glastuinbouwcluster kan bogen op een zeer hoog kennisniveau, als het gaat om specifieke technologieën en professionele logistieke concepten. Uitwisseling van deze kennis met andere disciplines en betrokken partijen is essentieel voor de concurrentiekracht. Denk aan kennisinstellingen zoals de landbouwuniversiteit in Wageningen, het Landbouw Economisch Instituut, het Praktijkonderzoek voor plant en omgeving (PPO), de universiteit van Delft en het lifesciencecluster Haaglanden-Leiden.

Er wordt volop geïnoveerd. Daarbij focust de overheid op energie, water, ruimte en milieu. Innovatieve toepassingen van nu en de nabije toekomst zijn bijvoorbeeld de drijvende kas, meervoudig kwalitatief ruimtegebruik, de inzet van nanotechnologie voor gewasbescherming en het toepassen van brandstofcellen alsmede de intrede van de energieleverende en gesloten kas.

Wat onderwijs betreft is goede afstemming van belang tussen de praktijk van het bedrijfsleven en het (agrarische) op de te onderscheiden niveau's, zodat vraag en aanbod – zowel van het bedrijfsleven als van het onderwijs – beter op elkaar aansluiten. Voor studenten is het belangrijk dat er in het bedrijfsleven leerwerkplekken zijn.

De aanpak

De Greenport Westland-Oostland maakt zich sterk voor intensief contact tussen onderzoek, onderwijs, overheid en bedrijfsleven rondom de glastuinbouwsector. Daarom is de Greenport vertegenwoordigd in de Kennisalliantie Zuid-Holland. Deze alliantie bevordert kennisvorming in de glastuinbouwsector. Daarnaast stimuleert en ondersteunt de Greenport innovatieve bedrijven in de glastuinbouwsector en zoekt aansluiting bij initiatieven van het Innovatieplatform Nederland. De Greenport Westland-Oostland voert overleg tussen het bedrijfsleven, opleidingsinstellingen en kennisinstellingen om genoemde ambities te realiseren.

De situatie

Ondanks het feit dat het imago van de glastuinbouwsector de laatste jaren is verbeterd, is nog niet het gewenste beeld bereikt: van schone, innovatieve, milieuvriendelijke en ruimtelijk goed ingepaste industrie met belangrijke nationale economische waarde. Het bereiken van dat gewenste beeld is echter wel noodzakelijk om draagvlak te creëren voor alle activiteiten die worden ontplooid om de positie van de glastuinbouwsector te behouden en te versterken.

De aanpak

Daarom gaat de Greenport Westland-Oostland werken aan het imago van de glastuinbouwsector. Door het uitvoeren van een o-meting, als vertrekpunt voor het werken aan het gewenste imago en het meten van geboekte resultaten.